

SZCZEGÓŁOWE WYMAGANIA EDUKACYJNE Z PLASTYKI

KLASY IV–VII • „DO DZIEŁA!”

rok szkolny 2026/2027

Klasa IV: „Do dzieła!” – nowa edycja 2026, zgodna z nową podstawą programową plastyki obowiązującą od września 2026 r., nr dopuszczenia MEN 1256/1/2026.

Klasy V–VII: „Do dzieła!” Nowa Era – kontynuacja serii zgodnie z dotychczasową podstawą programową i podręcznikami stosowanymi w tych klasach.

Przy ustalaniu oceny należy uwzględniać nie tylko efekt końcowy pracy, ale również proces twórczy, samodzielność, pomysłowość, umiejętność posługiwania się środkami plastycznymi, zaangażowanie, systematyczność, kulturę pracy, współpracę oraz postęp ucznia.

KLASA 4

„Do dzieła!” 4, Nowa Era, nowa edycja 2026, MEN 1256/1/2026 – zgodna z nową podstawą programową 2026.

Szczegółne założenia dla klasy IV od 2026 r.: większy nacisk na proces twórczy i sprawczość ucznia, krytyczne myślenie, interpretację i ocenę dzieł, fotografię, grafikę komputerową i inne współczesne formy wypowiedzi, prezentowanie własnych działań oraz przyjmowanie i wykorzystywanie konstruktywnej informacji zwrotnej.

Zagadnienie / umiejętność	2 – dopuszczająca	3 – dostateczna	4 – dobra	5 – bardzo dobra	6 – celująca
Linia – rodzaje i funkcje	Rozpoznaje linię i wykonuje proste ćwiczenia po pokazie.	Rozróżnia podstawowe rodzaje linii i stosuje je w prostym rysunku.	Świadomie używa linii do budowania kształtu, rytmu i nastroju pracy.	Dobiera charakter linii do zamierzonego efektu i potrafi omówić jej funkcję.	Twórczo eksperymentuje z linią, uzyskując oryginalne efekty ekspresyjne.
Plama – kształt i walor	Rozpoznaje plamę barwną i walorową z pomocą.	Tworzy proste kompozycje z plam o różnych kształtach.	Świadomie stosuje plamę do budowy formy, kontrastu i przestrzeni.	Łączy plamę barwną i walorową oraz uzasadnia zastosowane rozwiązania.	Twórczo wykorzystuje relacje plam i waloru w samodzielnej wypowiedzi.
Barwy podstawowe i pochodne	Rozpoznaje część barw podstawowych.	Wymienia barwy podstawowe i uzyskuje barwy pochodne.	Poprawnie miesza barwy i stosuje je w pracy zgodnie z zadaniem.	Świadomie wykorzystuje zależności między barwami do budowania nastroju.	Swobodnie eksperymentuje z mieszaniem barw i tworzy oryginalne zestawienia.
Barwy ciepłe i zimne	Rozpoznaje niektóre barwy ciepłe i zimne.	Rozróżnia barwy ciepłe i zimne w prostych przykładach.	Stosuje je świadomie do wyrażenia nastroju lub przestrzeni.	Wyjaśnia ich oddziaływanie i trafnie dobiera do kompozycji.	Twórczo buduje kontrasty temperatury barwnej i omawia efekt.
Barwy dopełniające i kontrast	Rozpoznaje kontrast barwny po wskazaniu.	Zna pojęcie barw dopełniających i wskazuje proste przykłady.	Stosuje kontrast barwny zgodnie z tematem pracy.	Świadomie wykorzystuje barwy dopełniające do wzmocnienia ekspresji.	Twórczo komponuje zestawienia kontrastowe i potrafi je analizować.
Techniki rysunkowe	Posługuje się ołówkiem lub kredką przy wsparciu.	Stosuje podstawowe narzędzia rysunkowe zgodnie z instrukcją.	Dobiera narzędzie do efektu i stosuje kreskę, kontur, szrafowanie.	Sprawnie wykorzystuje różne techniki rysunkowe i ich możliwości.	Eksperymentuje z warsztatem rysunkowym i uzyskuje indywidualny charakter pracy.
Techniki malarskie	Wykonuje prostą pracę farbami przy pomocy.	Poprawnie posługuje się podstawowymi narzędziami malarskimi.	Świadomie nakłada farbę, miesza kolory i organizuje powierzchnię pracy.	Sprawnie wykorzystuje właściwości poznanych farb i narzędzi.	Twórczo eksperymentuje z materiałem malarską i sposobem nakładania farby.
Techniki mieszane	Łączy dwa materiały według wzoru.	Wykonuje prostą pracę łączącą różne materiały.	Samodzielnie dobiera i łączy materiały do tematu.	Świadomie zestawia techniki, uzyskując zamierzony efekt.	Oryginalnie eksperymentuje, tworząc własne rozwiązania warsztatowe.
Kompozycja na płaszczyźnie	Umieszcza elementy na kartce z pomocą.	Tworzy prostą, czytelną kompozycję zgodną z tematem.	Samodzielnie organizuje elementy, zachowując równowagę i czytelność.	Świadomie stosuje akcent, rytm, symetrię/asymetrię odpowiednio do zadania.	Tworzy przemyślane, oryginalne kompozycje i trafnie omawia ich budowę.
Grafika użytkowa	Rozpoznaje prosty plakat lub znak.	Zna funkcję plakatu, znaku lub prostego komunikatu wizualnego.	Projektuje czytelny znak, plakat lub prostą formę użytkową.	Świadomie łączy tekst, obraz, kolor i funkcję komunikatu.	Tworzy oryginalny projekt i krytycznie ocenia jego skuteczność wizualną.
Sztuka w otoczeniu	Dostrzega przykłady sztuki w najbliższym otoczeniu.	Wskazuje wybrane obiekty sztuki i ich funkcję.	Opisuje funkcję estetyczną i użytkową sztuki w przestrzeni.	Analizuje wpływ formy, koloru i materiału na odbiór otoczenia.	Samodzielnie proponuje rozwiązania poprawiające estetykę i funkcjonalność przestrzeni.
Sztuka prehistoryczna	Rozpoznaje wybrane przykłady po wskazaniu.	Podaje podstawowe informacje o malarstwie jaskiniowym i dawnych formach sztuki.	Opisuje cechy wybranych dzieł i ich prawdopodobne funkcje.	Porównuje przykłady i odnosi je do życia dawnych ludzi.	Samodzielnie interpretuje i twórczo nawiązuje do sztuki prehistorycznej.
Sztuka starożytnego Egiptu	Rozpoznaje charakterystyczne przykłady po pomocy.	Zna podstawowe cechy sztuki Egiptu i przykładowe zabytki.	Opisuje wybrane dzieła, posługując się właściwymi pojęciami.	Łączy cechy sztuki z religią i funkcją dzieła.	Samodzielnie porównuje dzieła i wyciąga wnioski o kulturze Egiptu.
Sztuka Grecji i Rzymu	Rozpoznaje wybrane przykłady antyczne.	Zna podstawowe pojęcia i typowe przykłady architektury/rzeźby antycznej.	Opisuje proporcje, formę i funkcję poznanych dzieł.	Porównuje sztukę grecką i rzymską oraz wskazuje podobieństwa i różnice.	Samodzielnie interpretuje dziedzictwo antyku i wskazuje jego wpływy we współczesności.
Zabytki regionów Polski	Rozpoznaje wybrane zabytki na ilustracjach.	Podaje przykłady zabytków z różnych regionów Polski.	Opisuje ich funkcję, materiał i podstawowe cechy.	Porównuje zabytki i wskazuje znaczenie ochrony dziedzictwa.	Samodzielnie interpretuje, prezentuje i interpretuje przykłady dziedzictwa regionalnego.
Fotografia i obraz współczesny	Wykonuje proste zdjęcie lub obserwuje przykład z pomocą.	Rozpoznaje fotografię jako formę wypowiedzi i wskazuje jej temat.	Świadomie kadruje prosty obraz i zwraca uwagę na kompozycję.	Analizuje kadr, punkt widzenia i komunikat fotografii.	Tworzy przemyślane fotografie i potrafi konstruktywnie omówić własną pracę.
Omówienie własnej pracy	Krótko mówi, co wykonał.	Nazywa temat i użyte materiały.	Opisuje sposób wykonania oraz to, co chciał przedstawić.	Ocenia własne decyzje twórcze i wskazuje, co można poprawić.	Dojrzałe analizuje proces twórczy i wykorzystuje informację zwrotną do modyfikacji pracy.
Informacja zwrotna i współpraca	Przyjmuje pomoc nauczyciela.	Potrafi wysłuchać prostej uwagi i pracować w parze.	Kulturalnie przekazuje i przyjmuje prostą informację zwrotną.	Wykorzystuje wskazówki do poprawy pracy i aktywnie współpracuje.	Formułuje konstruktywną informację zwrotną.

Zagadnienie / umiejętność	2 – dopuszczająca	3 – dostateczna	4 – dobra	5 – bardzo dobra	6 – celująca
					wspiera grupę i świadomie rozwija pracę.
Proces twórczy i samodzielność	Podejmuje zadanie z pomocą i wymaga częstych wskazówek.	Kończy proste zadanie według instrukcji.	Planuje kolejne etapy i pracuje samodzielnie.	Świadomie podejmuje decyzje, modyfikuje pomysł i wyciąga wnioski.	Samodzielnie inicjuje rozwiązania, eksperymentuje i dokumentuje rozwój własnego pomysłu.
Kultura pracy i bezpieczeństwo	Wymaga przypominania zasad porządku i bezpieczeństwa.	Zwykle prawidłowo używa materiałów i porządkuje stanowisko.	Samodzielnie organizuje pracę i dba o narzędzia.	Wzorowo przestrzega zasad i pomaga w organizacji pracy zespołu.	Odpowiedzialnie organizuje działania, przewiduje ryzyko i wspiera innych.

Formy sprawdzania osiągnięć

Prace plastyczne i projekty, szkice i ćwiczenia warsztatowe, działania przestrzenne, fotografia i – odpowiednio do klasy – proste działania cyfrowe/audiowizualne, analiza i interpretacja dzieł, wypowiedzi ustne, prezentacja procesu twórczego, praca indywidualna i zespołowa, aktywność, przygotowanie i kultura pracy.

Zasada ustalania ocen

Ocena powinna odzwierciedlać stopień opanowania wiadomości i umiejętności oraz jakość procesu pracy. Szczególnie w działaniach praktycznych należy brać pod uwagę samodzielność, pomysłowość, wysiłek, zaangażowanie, postęp i świadome wykorzystywanie poznanych środków, a nie wyłącznie sprawność manualną.

KLASA 5

„Do dzieła!” 5, Nowa Era, MEN 903/2/2018.

Zagadnienie / umiejętność	2 – dopuszczająca	3 – dostateczna	4 – dobra	5 – bardzo dobra	6 – celująca
Punkt, linia, plama – środki wyrazu	Rozpoznaje podstawowe środki z pomocą.	Zna punkt, linię i plamę i stosuje je w prostym zadaniu.	Świadomie łączy środki, budując czytelną kompozycję.	Dobiera środki do ekspresji i potrafi uzasadnić wybór.	Twórczo eksperymentuje ze środkami i tworzy indywidualny język pracy.
Faktura	Rozpoznaje różnice powierzchni po wskazaniu.	Zna pojęcie faktury i wskazuje proste przykłady.	Stosuje fakturę rzeczywistą lub pozorną w pracy.	Świadomie wykorzystuje fakturę do budowania nastroju i kontrastu.	Twórczo łączy różne faktury, uzyskując oryginalny efekt.
Kompozycja symetryczna i asymetryczna	Rozpoznaje symetrię w prostych przykładach.	Rozróżnia symetrię i asymetrię.	Poprawnie stosuje oba układy w zadaniu plastycznym.	Świadomie dobiera rodzaj kompozycji do treści.	Twórczo modyfikuje zasady kompozycji i trafnie je analizuje.
Kompozycja otwarta i zamknięta	Rozpoznaje różnicę po pomocy.	Zna podstawową różnicę między układami.	Samodzielnie tworzy kompozycję otwartą lub zamkniętą.	Uzasadnia dobór układu i analizuje przykłady dzieł.	Swobodnie wykorzystuje oba sposoby w oryginalnych realizacjach.
Rytm w kompozycji	Dostrzega powtórzenia elementów.	Tworzy prosty rytm plastyczny.	Stosuje rytm świadomie w kompozycji.	Różnicuje rytm i wykorzystuje go do budowania dynamiki.	Twórczo przekształca rytm i analizuje jego funkcję.
Kontrast i dominanta	Rozpoznaje element wyróżniający się po wskazaniu.	Zna pojęcia kontrastu i dominanty.	Stosuje dominantę i kontrast w typowym zadaniu.	Świadomie podporządkowuje kompozycję wybranemu akcentowi.	Twórczo buduje wieloznaczne relacje kontrastu i dominanty.
Walor i światłocień	Rozróżnia jasne i ciemne tony.	Tworzy prostą skalę walorową.	Modeluje prostą bryłę światłocieniem.	Świadomie wykorzystuje walor do budowania przestrzeni i nastroju.	Biegłe operuje światłocieniem i tworzy przekonującą iluzję formy.
Perspektywa intuicyjna	Próbuje zaznaczyć głębię z pomocą.	Stosuje wielkość i położenie elementów do pokazania przestrzeni.	Buduje prostą iluzję głębi na płaszczyźnie.	Świadomie łączy kilka sposobów przedstawiania przestrzeni.	Twórczo wykorzystuje deformację lub skrót dla ekspresji.
Rysunek	Wykonuje proste ćwiczenia po pokazie.	Posługuje się typowymi narzędziami rysunkowymi.	Stosuje kreskę, walor i fakturę zgodnie z zadaniem.	Dobiera środki rysunkowe do tematu i efektu.	Eksperymentuje i osiąga indywidualny charakter wypowiedzi.
Malarstwo	Wykonuje prostą pracę według instrukcji.	Stosuje poznane techniki malarskie.	Świadomie miesza barwy i buduje kompozycję malarską.	Sprawnie wykorzystuje właściwości techniki i kontroluje efekt.	Twórczo eksperymentuje z materiałem i sposobem malowania.
Grafika	Rozpoznaje odbitkę graficzną.	Zna pojęcie matrycy i odbitki.	Wykonuje prostą pracę graficzną zgodnie z instrukcją.	Świadomie planuje znak, kontrast i układ odbitki.	Tworzy oryginalną serię lub eksperyment graficzny i omawia proces.
Rzeźba	Rozpoznaje rzeźbę i bryłę.	Zna podstawowe materiały i funkcje rzeźby.	Wykonuje prostą formę przestrzenną, dbając o konstrukcję.	Świadomie kształtuje bryłę, fakturę i przestrzeń wokół formy.	Tworzy oryginalną formę i samodzielnie interpretuje wybrane przykłady rzeźby.
Architektura	Rozpoznaje budowlę i podstawową funkcję.	Rozróżnia wybrane funkcje budowli.	Opisuje bryłę, materiał i funkcję architektury.	Analizuje relację formy, funkcji i otoczenia.	Samodzielnie projektuje i uzasadnia rozwiązania architektoniczne.
Sztuka użytkowa i wzornictwo	Rozpoznaje przedmiot użytkowy.	Wskazuje związek formy z funkcją.	Projektuje prosty przedmiot użytkowy.	Uwzględnia ergonomię, estetykę i funkcjonalność.	Tworzy oryginalny projekt i krytycznie ocenia jego użyteczność.
Analiza dzieła	Wymienia pojedyncze cechy dzieła.	Opisuje temat i podstawowe środki.	Analizuje kompozycję, barwę, fakturę i charakter dzieła.	Łączy środki formalne z treścią i funkcją.	Formułuje samodzielną interpretację popartą argumentami.
Historia sztuki – rozpoznawanie stylów	Rozpoznaje wybrane dzieła po wskazaniu.	Kojarzy podstawowe przykłady z omawianymi okresami.	Wskazuje charakterystyczne cechy poznanych stylów.	Porównuje style i osadza dzieła w kontekście.	Samodzielnie wyciąga wnioski i poszerza wiedzę o sztuce.
Projekt plastyczny	Realizuje zadanie według wzoru.	Tworzy prosty projekt zgodny z tematem.	Samodzielnie planuje i wykonuje kolejne etapy.	Świadomie testuje rozwiązania i modyfikuje projekt.	Prowadzi autorski proces projektowy i trafnie uzasadnia decyzje.
Prezentacja i informacja zwrotna	Krótko prezentuje pracę z pomocą.	Nazywa temat i użyte środki.	Omawia proces i przyjmuje uwagi.	Uzasadnia decyzje i wykorzystuje konstruktywną informację zwrotną.	Dojrzałe prezentuje, krytycznie ocenia i rozwija pracę na podstawie feedbacku.
Aktywność i kultura pracy	Podjeżdżuje działania przy wsparciu.	Zwykle jest przygotowany i wykonuje proste zadania.	Pracuje systematycznie, samodzielnie i bezpiecznie.	Wykazuje inicjatywę, staranność i wspiera grupę.	Podjeżdżuje dodatkowe działania artystyczne i inspirowanie innych.

Formy sprawdzania osiągnięć

Prace plastyczne i projekty, szkice i ćwiczenia warsztatowe, działania przestrzenne, fotografia i – odpowiednio do klasy – proste działania cyfrowe/audiowizualne, analiza i interpretacja dzieł, wypowiedzi ustne, prezentacja procesu twórczego, praca indywidualna i zespołowa, aktywność, przygotowanie i kultura pracy.

Zasada ustalania ocen

Ocena powinna odzwierciedlać stopień opanowania wiadomości i umiejętności oraz jakość procesu pracy. Szczególnie w działaniach praktycznych należy brać pod uwagę samodzielność, pomysłowość, wysiłek, zaangażowanie, postęp i świadome wykorzystywanie poznanych środków, a nie wyłącznie sprawność manualną.

KLASA 6

„Do dzieła!” 6, Nowa Era, MEN 903/3/2018.

Zagadnienie / umiejętność	2 – dopuszczająca	3 – dostateczna	4 – dobra	5 – bardzo dobra	6 – celująca
Perspektywa zbieżna	Rozpoznaje efekt głębi po wskazaniu.	Zna horyzont i punkt zbiegu.	Buduje prostą perspektywę jednozbiegową.	Poprawnie stosuje zasady i analizuje przykłady.	Twórczo wykorzystuje perspektywę, także celowo ją modyfikując.
Perspektywa powietrzna i barwna	Rozpoznaje różnice planów w obrazie.	Zna podstawowe sposoby osłabiania barw i kontrastu w oddali.	Stosuje barwę i kontrast do budowania głębi.	Świadomie łączy perspektywę powietrzną i barwną.	Twórczo wykorzystuje je do budowania nastroju i znaczenia.
Światłocien	Rozróżnia światło i cień.	Modeluje prostą formę za pomocą waloru.	Poprawnie buduje bryłę i przestrzeń światłocieniem.	Kontroluje kierunek światła i konsekwencję modelunku.	Biegłe wykorzystuje światłocien dla realizmu lub ekspresji.
Kolor i ekspresja	Rozpoznaje podstawowe kontrasty barwne.	Stosuje wybrane zestawienia barw.	Świadomie dobiera kolor do nastroju i treści.	Analizuje funkcję koloru w dziełach i własnej pracy.	Twórczo buduje znaczenie za pomocą autorskiej gamy barwnej.
Rysunek studyjny	Podjękuje próbę obserwacji proporcji.	Odwzorowuje prosty obiekt z natury.	Poprawnie obserwuje proporcje, kontur i walor.	Świadomie interpretuje obserwowany motyw.	Tworzy dojrzałe studium i świadomie łączy obserwację z ekspresją.
Malarstwo	Wykonuje pracę zgodnie z instrukcją.	Stosuje poznane techniki i zasady mieszania barw.	Samodzielnie buduje kompozycję i gamę kolorystyczną.	Świadomie wykorzystuje warstwę malarską, kontrast i akcent.	Twórczo eksperymentuje z materiałem i buduje własny język malarski.
Grafika warsztatowa	Rozpoznaje matrycę i odbitkę.	Wykonuje prostą grafikę według instrukcji.	Samodzielnie planuje i wykonuje odbitkę.	Kontroluje kontrast, rytm, fakturę i jakość odbitki.	Tworzy autorskie rozwiązania graficzne i eksperymentuje z procesem.
Grafika komputerowa	Korzysta z prostego narzędzia przy wsparciu.	Tworzy podstawową kompozycję cyfrową.	Samodzielnie używa podstawowych narzędzi i warstw/elementów.	Świadomie dobiera środki cyfrowe do funkcji projektu.	Tworzy oryginalny projekt cyfrowy i krytycznie ocenia jego komunikat.
Fotografia	Wykonuje zdjęcie zgodne z prostym poleceniem.	Zna pojęcie kadru i punktu widzenia.	Świadomie kadruje i buduje prostą kompozycję fotograficzną.	Analizuje światło, kadr, plan i funkcję zdjęcia.	Tworzy spójną serię fotograficzną i świadomie interpretuje temat.
Film i obraz ruchomy	Rozpoznaje podstawowe elementy filmu.	Zna pojęcia kadr, ujęcie, sekwencja.	Planuje prostą krótką sekwencję obrazów lub storyboard.	Świadomie buduje narrację wizualną i dobiera środki.	Tworzy oryginalny koncept filmowy i analizuje język obrazu ruchomego.
Rzeźba i instalacja	Rozpoznaje formę przestrzenną.	Zna różnicę między tradycyjną rzeźbą a instalacją.	Tworzy prostą formę przestrzenną odnoszącą się do otoczenia.	Świadomie wykorzystuje skalę, materiał i przestrzeń.	Tworzy oryginalną realizację i uzasadnia relację dzieła z miejscem.
Architektura i przestrzeń	Rozpoznaje funkcję podstawowych obiektów.	Opisuje relację formy i funkcji.	Analizuje bryłę, materiał, światło i otoczenie.	Świadomie projektuje prostą przestrzeń użytkową.	Tworzy autorski projekt, uwzględniając funkcję, estetykę i odbiorcę.
Wzornictwo	Rozpoznaje przedmioty zaprojektowane użytkowo.	Zna pojęcia funkcja, forma, ergonomia.	Projektuje przedmiot odpowiadający konkretnej potrzebie.	Świadomie uzasadnia wybór materiału, formy i sposobu użytkowania.	Tworzy innowacyjny projekt i przeprowadza jego krytyczną ocenę.
Analiza dzieła	Wskazuje temat i podstawowe elementy.	Opisuje dzieło z użyciem prostych terminów.	Analizuje środki formalne i funkcję.	Interpretuje dzieło w kontekście i porównuje z innymi.	Formuluje pogłębioną interpretację i samodzielnie argumentuje.
Historia sztuki	Kojarzy wybrane dzieła i twórców.	Zna podstawowe cechy omawianych stylów.	Poprawnie rozpoznaje i charakteryzuje poznane zjawiska.	Porównuje epoki i wskazuje związki z kulturą.	Samodzielnie poszerza wiedzę i prezentuje trafne wnioski.
Sztuka współczesna	Rozpoznaje wybrane nietypowe formy sztuki.	Zna przykłady sztuki współczesnej i jej różnorodność.	Opisuje ideę i sposób działania wybranego dzieła.	Analizuje koncepcję, kontekst i reakcję odbiorcy.	Samodzielnie interpretuje i tworzy pracę inspirowaną współczesnymi strategiami.
Proces twórczy	Podjękuje zadanie przy wsparciu.	Pracuje według instrukcji i kończy typowe zadanie.	Planuje, testuje i modyfikuje rozwiązania.	Dokumentuje etapy i świadomie ocenia rozwój pomysłu.	Prowadzi autorski proces, podejmuje ryzyko twórcze i wyciąga wnioski.
Prezentacja i krytyka	Krótko omawia pracę.	Nazywa użyte środki i temat.	Uzasadnia podstawowe decyzje i przyjmuje uwagi.	Konstruktywnie omawia prace własne i innych.	Formuluje dojrzałą informację zwrotną i wykorzystuje ją w dalszej pracy.
Aktywność i organizacja	Wymaga wsparcia organizacyjnego.	Zwykle jest przygotowany i pracuje poprawnie.	Jest systematyczny, samodzielny i odpowiedzialny.	Wykazuje inicjatywę, wysoką kulturę pracy i współpracę.	Realizuje dodatkowe projekty i aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym szkoły.

Formy sprawdzania osiągnięć

Prace plastyczne i projekty, szkice i ćwiczenia warsztatowe, działania przestrzenne, fotografia i – odpowiednio do klasy – proste działania cyfrowe/audiowizualne, analiza i interpretacja dzieł, wypowiedzi ustne, prezentacja procesu twórczego, praca indywidualna i zespołowa, aktywność, przygotowanie i kultura pracy.

Zasada ustalania ocen

Ocena powinna odzwierciedlać stopień opanowania wiadomości i umiejętności oraz jakość procesu pracy. Szczególnie w działaniach praktycznych należy brać pod uwagę samodzielność, pomysłowość, wysiłek, zaangażowanie, postęp i świadome wykorzystywanie poznanych środków, a nie wyłącznie sprawność manualną.

KLASA 7

„Do dzieła!” 7, Nowa Era, wydanie zgodne z dotychczasową podstawą programową (m.in. MEN 903/4/2020/z1).

Zagadnienie / umiejętność	2 – dopuszczająca	3 – dostateczna	4 – dobra	5 – bardzo dobra	6 – celująca
Świadome posługiwanie się środkami plastycznymi	Rozpoznaje podstawowe środki po wskazaniu.	Stosuje podstawowe środki zgodnie z instrukcją.	Świadomie łączy linię, plamę, barwę, fakturę, walor i przestrzeń.	Dobiera środki do intencji i potrafi je analizować.	Tworzy dojrzałe, indywidualne wypowiedzi o świadomie budowanym języku formalnym.
Kompozycja i narracja wizualna	Tworzy prosty układ elementów.	Buduje czytelną kompozycję zgodną z tematem.	Świadomie stosuje rytm, dominantę, kontrast, równowagę i hierarchię.	Buduje spójną narrację wizualną i uzasadnia decyzje.	Twórczo łączy schematy kompozycyjne, zachowując czytelność zamysłu.
Malarstwo – interpretacja tematu	Wykonuje pracę według wskazówek.	Stosuje poznane środki malarskie.	Samodzielnie interpretuje temat za pomocą koloru i kompozycji.	Świadomie wykorzystuje symbol, metaforę i ekspresję.	Tworzy oryginalną, wieloznaczną wypowiedź malarską i trafnie ją omawia.
Rysunek – obserwacja i ekspresja	Podjęcie próby odwzorowania motywu.	Poprawnie przedstawia podstawowe proporcje.	Łączy obserwację z walorem, fakturą i charakterem kreski.	Świadomie interpretuje motyw i kontroluje środki rysunkowe.	Tworzy indywidualne studia i autorskie rozwiązania rysunkowe.
Grafika tradycyjna	Wykonuje prostą odbitkę z pomocą.	Zna podstawowe etapy procesu graficznego.	Samodzielnie projektuje i wykonuje pracę.	Świadomie operuje kontrastem, znakiem i serią.	Eksperymentuje z matrycą, odbitką i multiplikacją w autorski sposób.
Grafika cyfrowa	Wykonuje prosty projekt przy wsparciu.	Korzysta z podstawowych narzędzi.	Samodzielnie tworzy czytelny komunikat cyfrowy.	Świadomie wykorzystuje typografię, warstwy, obraz i hierarchię informacji.	Tworzy dopracowane, oryginalne projekty i krytycznie analizuje komunikację wizualną.
Fotografia	Wykonuje poprawne technicznie zdjęcie.	Stosuje podstawowe zasady kadrowania.	Świadomie wykorzystuje kadr, punkt widzenia, plan i światło.	Buduje fotograficzną interpretację tematu lub krótką serię.	Tworzy spójny projekt fotograficzny i uzasadnia koncepcję oraz dobór środków.
Film / forma audiowizualna	Rozpoznaje podstawowe elementy przekazu filmowego.	Tworzy prosty storyboard lub sekwencję.	Planuje narrację, kadry i kolejność ujęć.	Świadomie łączy obraz, ruch, czas i dźwięk.	Projektuje oryginalną formę audiowizualną i analizuje jej odbiór.
Plakat i komunikacja wizualna	Rozpoznaje funkcję plakatu.	Tworzy prosty plakat z tekstem i obrazem.	Świadomie buduje hierarchię, kontrast i czytelność komunikatu.	Dobiera środki do odbiorcy i funkcji oraz analizuje skuteczność.	Tworzy oryginalny, przekonujący komunikat i krytycznie ocenia język wizualny mediów.
Typografia i znak	Rozpoznaje literactwo i znak graficzny.	Tworzy prosty układ literacki lub symbol.	Świadomie dobiera formę znaku i litery do treści.	Analizuje ekspresję typografii i projektuje spójny system.	Tworzy oryginalny znak/układ typograficzny i uzasadnia wszystkie decyzje projektowe.
Design i wzornictwo	Rozpoznaje funkcję projektowania.	Projektuje prosty przedmiot użytkowy.	Uwzględnia użytkownika, funkcję, ergonomię i estetykę.	Testuje i modyfikuje projekt na podstawie obserwacji.	Tworzy autorski projekt, prowadzi proces iteracyjny i krytycznie ocenia efekt.
Architektura i przestrzeń publiczna	Wskazuje funkcję budowlę lub miejsca.	Opisuje podstawowe cechy przestrzeni.	Analizuje relację formy, funkcji, użytkownika i otoczenia.	Projektuje świadomie prostą przestrzeń lub obiekt.	Tworzy oryginalną koncepcję z uwzględnieniem kontekstu społecznego i estetycznego.
Sztuka nowoczesna	Rozpoznaje wybrane przykłady.	Zna podstawowe kierunki i charakterystyczne cechy.	Poprawnie charakteryzuje wybrane zjawiska i twórców.	Porównuje kierunki i interpretuje znaczenie zmian w sztuce.	Samodzielnie analizuje przełomy artystyczne i wskazuje ich wpływ na współczesność.
Sztuka współczesna	Rozpoznaje, że dziełem może być także działanie, instalacja lub media.	Zna wybrane przykłady i rozumie rolę idei.	Analizuje relację idei, materiału, miejsca i odbiorcy.	Interpretuje wieloznaczność i kontekst dzieła współczesnego.	Formuluje dojrzałe interpretacje i tworzy autorską pracę konceptualną.
Instalacja / działanie w przestrzeni	Wykonuje prostą formę przestrzenną.	Rozumie, że miejsce może być częścią dzieła.	Projektuje realizację odnoszącą się do konkretnej przestrzeni.	Świadomie buduje relację dzieło–miejsce–odbiorca.	Tworzy oryginalną instalację i potrafi uzasadnić jej koncepcję.
Analiza formalna dzieła	Wskazuje temat i pojedyncze cechy.	Opisuje podstawowe środki i kompozycję.	Systematycznie analizuje formę, barwę, przestrzeń, fakturę i funkcję.	Łączy analizę formalną z interpretacją i kontekstem.	Formuluje pogłębione, samodzielne wnioski i porównuje różne dzieła.
Interpretacja i argumentowanie	Wyraża prostą opinię.	Podaje podstawowe uzasadnienie swojej oceny.	Formuluje opinię na podstawie cech dzieła.	Buduje logiczne argumenty i odnosi się do kontekstu.	Prowadzi dojrzałą dyskusję o sztuce, uwzględniając różne perspektywy.
Portfolio / dokumentacja procesu	Gromadzi część prac.	Porządkuje wykonane prace i wskazuje podstawowe postępy.	Dokumentuje etapy wybranych projektów i omawia rozwój umiejętności.	Świadomie selekcjonuje prace i formuluje refleksję o własnym procesie.	Tworzy spójne portfolio, krytycznie ocenia rozwój i wyznacza własne cele artystyczne.
Współpraca i projekt zespołowy	Współpracuje przy wyrażnym podziale zadań.	Realizuje przydzieloną część pracy.	Aktywnie współplanuje i odpowiedzialnie realizuje zadania.	Komunikuje się, rozwiązuje problemy i wspiera zespół.	Inicjuje działania, ułatwia współpracę i dba o spójność artystyczną projektu.

Zagadnienie / umiejętność	2 – dopuszczająca	3 – dostateczna	4 – dobra	5 – bardzo dobra	6 – celująca
Kultura pracy i aktywność	Podjmuje zadania przy wsparciu.	Pracuje zgodnie z podstawowymi zasadami.	Jest systematyczny, przygotowany, samodzielny i bezpieczny.	Wykazuje wysoką kulturę pracy, inicjatywę i odpowiedzialność.	Podjmuje ponadprogramowe działania, uczestniczy w życiu artystycznym i inspirowanie innych.

Formy sprawdzania osiągnięć

Prace plastyczne i projekty, szkice i ćwiczenia warsztatowe, działania przestrzenne, fotografia i – odpowiednio do klasy – proste działania cyfrowe/audiowizualne, analiza i interpretacja dzieł, wypowiedzi ustne, prezentacja procesu twórczego, praca indywidualna i zespołowa, aktywność, przygotowanie i kultura pracy.

Zasada ustalania ocen

Ocena powinna odzwierciedlać stopień opanowania wiadomości i umiejętności oraz jakość procesu pracy. Szczególnie w działaniach praktycznych należy brać pod uwagę samodzielność, pomysłowość, wysiłek, zaangażowanie, postęp i świadome wykorzystywanie poznanych środków, a nie wyłącznie sprawność manualną.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych

Wymagania i sposoby sprawdzania osiągnięć należy dostosować do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia oraz zaleceń wynikających z dokumentacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Dostosowanie może dotyczyć między innymi czasu pracy, rodzaju narzędzi i materiałów, stopnia złożoności zadania, sposobu prezentowania wiedzy, zakresu pomocy nauczyciela oraz formy dokumentowania procesu twórczego.

Uczeń powinien mieć możliwość wykazania postępu i osiągnięć w sposób adekwatny do swoich możliwości. Naturalne uzdolnienia manualne lub ich brak nie mogą być jedyną podstawą oceny.